

MÜSLÜMANLAR İÇİN YÜCE VAADLER

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Beşer sözlerinin en güzeli Resûlullah Efendimiz'in hadîs-i şerîfleri olduğu için, en doğru, en mübarek sözler onlar olduğu için Peygamber Efendimizin hadîs-i şerîflerini okuyarak sohbet ediyoruz. Onların izahı ile sohbetimizi değerlendiriyoruz, istifade ediyoruz, istifâza ediyoruz. İstifade ediyoruz, feyz alıyoruz, fayda alıyoruz. Hepsi oluyor elhamdülillah.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bu açtığımız sayfada buyurmuş ki:

وَعَدَنِي رَبِّي أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ مِنْ أُمَّتِي سَبْعُونَ أَلْفًا
لَا حِسَابَ عَلَيْهِمْ وَلَا عَذَابَ، مَعَ كُلِّ أَلْفٍ سَبْعُونَ
أَلْفًا، وَثَلَاثُ حَثِيَّاتٍ مِنْ حَثِيَّاتِ رَبِّي. هـ حب طـ
ض ح م ت ح س ن ق ط ف ي الص ف ا ت ع ن أ ب ي أ م ا م ة .

Va'adenî rabbî en yedhule'l-cennete min ümmetî seb'ûne elfen lâ hisâbe aleyhim ve lâ azâbe me'a külli elfin seb'ûne elfen ve selâsü hasayâtin min hasayâti rabbî.

Sadaka Rasûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Ahmed b. Hanbel, biliyorsunuz, Hanbelî mezhebinin mezhep başkanı, imamı, aynı zamanda büyük hadis alimi. Çok büyük, kıymetli hadis kitabı yazmış. Bu hadîs-i şerîfi İbn Mâce, İbn Hibbân, Taberânî, [Makdisî, Ahmed b. Hanbel,] Tirmizî, -hasen demiş-, Dârekutnî [es-Sıfât'ta] Ebû Ümâme *radiyallahu anh'*ten rivayet etmişler. Kaynaklarını şu bakımdan söylüyorum, içindeki bilgilere itimat ve müjde tamam olsun diye.

a. Hz Muhammed (sav) Ümmetinden Bir Kesim Hesaba Çekilmeden, Azaba Uğramadan Cennete Gidecek

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Va'adenî Rabbî. "Mevlam, Rabbim bana vaat etti ki..." *En yedhule'l-cennete.* "Cennete girmesini vaat etti." *Min ümmetî.* "Benim ümmetimden..." *Seb'üne elfen.* "Yetmiş bin kişinin cennete girmesini Rabbim bana vaat etti." *Lâ hisâbe aleyhim ve lâ azâbe.* "Hiç hesaba tâbi tutulmadan, sorgu sual olmadan, hiç azaba uğramadan, cehenneme düşmeden, azap görmeden doğrudan doğruya 70.000 kişinin cennete gireceğini, ümmetinden bu kadar insanın doğrudan doğruya cennete gideceğini Rabbim bana vaat buyurdu." *Me'a*

külli elfin seb'üne elfen. "Ama her bin için 70.000 daha..."

Yani ilk önce 70.000 kişi girecek diye müjdeyi almış. "Ya Rabbi arttır!" diye niyaz edince, başka rivayetlerden öğrendiğimize göre, ya Rabbi daha çok ümmetim girsin diye bi-gayri hisâb diye, o zaman her elfin, her binin yanına 70.000 daha; 70 kere, 70.000 daha, yani [4.900.000].

Ve selâsü hasayâtin min hasayâti rabbî.
"Ayrıca bir de Rabbimin avuçlamalarından üç avuçlama daha."

Yani şöyle bir tutmaya *hasye* deniliyor-muş.

Selâsü haseyât; "Üç tutam daha."

Hani bilmiyorum hiç eski zaman alışveriş-lerinde, çarşı pazarlarında bulundunuz mu?

Müşterinin istediği malı tartar, ondan sonra da satıcı "Bu da terazinin hakkı" der, biraz daha koyar. Çarşı pazarlarda, çarşamba pazarında sen çok görmüşsündür bunu. Ben de gördüm pazarlarda.

Yani bu neden?

Eksik tartanlar âhirette çok ceza görecekler. Öyle bir durum olmasın diye satıcı takvasından müşterinin istediği kadarını tarttıktan sonra biraz daha koyuyor ki hiç şüphe kalmasın, tamamen eksiksiz tartmış olsun. Böyle iyi insanlar var.

Bizim bir tanıdığımızı anlattılar, demir ticareti yapıyor. Demir ticaretinde demiri tartan basküller senede bir belediye tarafından teftiş edilir, incelenirmiş, mühürlenirmiş. Yani ağır tarttığından zamanlar bozuluyor, senede bir de düzenlemesi, ayarlaması olurmuş.

Şimdi bir ayarlama yaptırmışlar. Her sene yaptırıyorlar. Satmışlar satmışlar, sonradan bir de bakmışlar ki terazileri eksik tartıyor. Kantarları, baskülleri eksik tartıyor. Yani 1000 kilo diye gösteriyormuş ama aslında 900 kiloymuş yük. Yani 100 kilo eksik vermiş oluyorlar, müşteriyi kandırmış oluyorlar. Kandırmıyorlar ama yani müşterinin hakkını bilmeyerek tam vermemiş oluyorlar. İncelemişler, bir de bakmışlar ki eyvah, bizim kantar 1000 kiloda 100 kilo eksik tartıyor, yani verdiklerimizie yüzde on eksik veriyoruz. Bir

üzülmüşler. Eski kantar ayarı tarihini bulmuşlar. O tarihten sonraki bütün satışlarını incelemişler. Hepsine yüzde on daha göndermişler. Külfet insana. Şimdi Medine’de ticaret yapıyorlar. Yani derviş, iyi aile, böyle iyi insanlar var.

Eskiden ‘terazinin hakkı’ denirdi, tarttıktan sonra satıcı biraz daha verirdi. Ben Bursa’da filan çok alışveriş yaptım. O Bulgaristan’dan filan göçmen gelen kardeşlerimiz çok iyi eğitilmişler, çok iyi insanlar, yani iyi müslümanlarmış. Çarşı pazarda alışveriş ederdim, çok hayran kalırdım onlara. Böyle terazinin hakkı diye koyarlardı.

Burada da Cenâb-ı Hak yani 70.000 kişiyi cennete bi-gayri hisâb sokacak, her bin tanesi için bir 70.000, 70.000 daha; onlar da girecek bi-gayri hisâb. Üç, terazi hakkıydı, üç avuç daha ama Cenâb-ı Mevlâ’nın avucuyla, onun miktarı neyse, *selâsü hasayâtin min hasayâti rabbî*. *Haseyât* Arapça’da ‘kabza’ mânasına geliyor. Yani bir tutam, üç tutam, Cenâb-ı Mevlâ’nın üç tutamı. Nasıl bir şeyse artık, o kadar insan bi-gayri hisâb girecek.

Biliyorsunuz insanların âhirette Mahkeme-i Kübrâ'da muhakemesi olacak. Herkes biliyor, Kur'ân-ı Kerîm'den âyetler var.

﴿ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ ﴾

*Ve'l-veznü yevmeizini'l-hakku.*¹

“Amellerin tartılması, terazi haktır.”

Mahkeme-i Kübrâ'da ameller tartılacak, herkesin sevabı günahı ölçülecek.

﴿ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴾

*Fe-men ya'mel miskâle zerratin hayran yerahû.*²

“Zerre ağırlığı kadar hayır işlemiş olan hayrının karşılığını orada görecek.”

Zerre nedir?

Güneşin ışığı havaya vurduğu zaman o ışık hüzmeleri içinde uçuşan küçük şeylere Araplar zerre derler.

Zerrenin ağırlığı ne kadar olacak?

Toz.

¹ 7/A'râf, 8.

² 99/Zilzâl, 7.

“Toz ağırlığı, zerre ağırlığı kadar hayır yapan o hayrının karşılığını görecek.”

﴿وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾

*Ve men ya'mel miskâle zerratin şerran yerahû.*³ “Zerre ağırlığı kadar şer işleyenin, günah işleyenin de o günahın karşılığı onun karşısına gelecek. O da günahını karşılığını görecek.”

Bu kadar ince bir hesap olacak. Cenâb-ı Hak lütf u kereminden mü'minlerin amellerini kat kat mükafatlandırarak. Mesela hadîs-i şerîflerde geçiyor ki bazı ibadetlerin sevabı fazla. Mesela yatsı namazını biz burada camide kıldık. Evde kılsaydık, tek başımıza kılsaydık, yatsı namazını kılma sevabı alacaktık. Kılmayanın yanında kılan insan yatsı namazı kılma sevabı alacaktı. Mahalle mescidinde kılınca 27 kat daha sevap alıyor. Burası mahalle mescidi sayılır. Şimdi biz burada cemaatle kıldık, 27 kat sevap daha fazla oluyor. Cuma namazı kılınan bir camide kılsa sevabı 50 kat oluyor. Cuma kılınan yerin kıymeti

³ 99/Zilzâl, 8.

daha fazla. Eğer Peygamber Efendimizin türbesinin olduğu Mescid-i Nebevî’de kılarsa;

صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا، كَأَلْفِ صَلَاةٍ فِي مَا سِوَاهُ

Salâtün fî mescidî hâzâ ke-elfi salâtin fî mâ sivâhu.

“Orada kılınan bir namaz başka yerde kılınan namazdan bin misli daha fazladır.”

Burada kılınan namazdan Peygamber Efendimizin mescidinde kılınan namaz bin misli daha fazladır. Mescid-i Haram’da yani Mekke’de Kâbe’nin olduğu yerde namaz kılınırsa başka yere göre yüz bin misli sevap. Hacca giden orada bir namaz kıldı mı bütün masrafların hepsi bedavaya geliyor. O kadar kazanıyor ki orada, bir namaz kıldı mı yüz bin misli. Bir öğle namazı kıldı, yüz bin öğle namazı.

İnsan ömründe o kadar namaz kılıyor mu, yüz bin öğle namazı?

Nerede kılacak!

Günde beş vakit kılıyor.

$360 \times 5 = 1800$

Yani bir yılda 1800 namaz kılıyoruz biz. Farz namaz değil mi, 10 yılda yılda 18 bin kılıyoruz. Yani Kâbe’de bir namaz kıldığımız zaman 8-9 yıllık namaz kılmış gibi oluyoruz. Yani orada beş vakit namaz kılsak, tamam. Beş vakit bir namaz kıldık mı hacca gidenler umreye gidenler yaşadı! Her şey ne kadar büyük sevaplar.

Sonra bir insan Allah yoluna para harcadı mı; cihada, hacca, umreye Allah yolunda para harcadı mı 700 misli fazla sevap alıyor. Bire 700. Annesine babasına masraf yaptı mı bire 700. Hanımına, çoluk çocuğuna, evine nafaka masraf yaptı mı bire 700. Yani bin liralık, bin kronluk masraf yapsa, 700 bin kronluk masraf yapmış gibi mükafat veriyor Allah. Hanımına, çoluk çocuğuna, evinde bereket oluyor diye. Evliliğin çok mükafatları var, çok böyle kârları var, sevapları var.

Sonra bir insan zikrullah ile meşgul olursa 700’ün 100 katı fazla alır diye bildiriliyor hadîs-i şerîf’te, 70 bin. Allah Allah dediği zaman bunun mükafatı bire 70 bin. Tesbih çekenlere, derviş olanlara ne mutlu! Şikayet ediyorlarmış bizim arkadaşları, bunlar ehl-i

tarikât filân diye. Elçilik melçilik toplantı yaptığı zaman birileri çıkıyormuş, “Bunlar tarikâtçı, bunlar Nakşi! Bunlar bilmem ne...” filân diyorlarmış. İşte o tarikâtçılar marikatçılar, o zikir erbabı her zikir başına bire 70 bin sevap alıyor. Eğer zikri içinden yaparsa, zikr-i kalbî, kimse duymayacak şekilde, o da 70 kat daha fazla; 70 binin 70 katı 4 milyon 900 bin sevap alıyor. İçinden bir defa [yapsa,] böyle bak şimdi yaptım ben mesela, duymadınız, anlamadınız ama göresiniz diye [içimden] zikir yaptım.

Bir tanesinin, kimse duymadığı için bir tanesinin mükafatı 4 milyon 900 bin, yani beş milyona yakın. 100 tane yaparsa 500 milyon. Yüz tane lâ ilâhe illallah derse mahşer yerinde yüzü ay gibi parlayarak gelecekmiş, dolunay gibi. *Ke’l-kameri leylete’l-bedr*. Ayın on dördündeki gibi, dolunay gibi gelecekmiş.

Yani Cenâb-ı Mevlâ böyle büyük büyük mükafatlarla mükafatlandırıyor, ama herkes amellerinin karşılığını görecektir. Zerre kadar hayır işlerse hayrın karşılığını görecektir, zerre kadar şer işlerse şerrin karşılığını görecektir ama Cenâb-ı Hak iyiliklerimizi artırıp hesaba

sokacak, yani teraziye kat kat fazlalaştırıp sokacak. Lütfundan, Erhamü'r-râhimîn olduğundan, Ekremü'l-ekremîn olduğundan çok mükafatlandırıp teraziye öyle koyacak. Yoksa bizim sabahtan akşama her işimiz hatadır; konuşmamız, bakışımız hatadır, düşünmemiz, oturmamız kalkmamız, her işimiz, çarşıda pazarda her işimiz günahdır.

Allah bizi affetsin.

Ama işte böyle mükafatlandırma mükafatlandırma cennetini nasip ediyor, cennetine sokuyor.

Bazısı da hesapsız girecek. Yani hesap görüp, terazide ameller tartılıp, terazide azıcık bir fark olduğu için cehenneme düşenler olacak. Yani;

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ

Fe-men sekulet mevâzînhû⁴.

“Hayırları tarafı ağır gelirse cennete girecek.”

Hayırları da var ama şer tarafı ağır gelirse, Allah saklasın, mü'min olduğu halde ce-

---

⁴ 7/A`râf, 8.

henneme girecek. Cehenneme girecek, azabı çekecek, öyle çıkacak.

Onun için çok ince hesap olacak, herkes aman kazanayım diye akrabalık bağları filan kalkacak. Evlatlık-annelik bağları, akrabalık bağları kalkacak. Evlat annesinden babasından hak isteyecek. Diyecek ki: “Yâ Rabbi, babam bana İslâm’ı öğretmedi. İsveç’te İslâm’ı öğretmedi ben de İslâm’ı öğrenmeden yetiştim. Babamın vazifesiydi bana İslâm’ı öğretmek, öğretmediği için ondan hakkımı isterim.” diyecek. Kadın kocasından hakkını isteyecek, “Bu herif beni her gün döverdi yâ Rabbi, hakkımı isterim.” diyecek. Dünyada dövüyor ya, kazaklık var ya, bıyıkları pala bıyıklı, pazuları kuvvetli, eve girdiği zaman hôt môt diyor ya, tamam burada dövüyor ama âhirette hakkını alacak.

Kardeş kardeşinden kaçacak. Yani;

﴿فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا

﴿يَتَسَاءَلُونَ﴾

*Fe-izâ nüfiha fi's-sûri fe-lâ ensâbe bey-
nehüm ve lâ yetesâelûn.*⁵

“Sûra üfürüldüğü zaman, kıyamet kop-
maya başladığı zaman aralarındaki ensab,
nesep bağları bitecek. Hiç kimse kimseyi
sormayacak.”

Benim anam nereye gitti, oğlum ne yap-
tı?

Bitti... Sura üfürülür üfürülmez akrabalık
bağları gidecek.

﴿الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ﴾

*el-Ehillâu yevmeizin ba'duhüm li-ba'din
adüvvün ille'l-müttakîn.*⁶

“Dünyadaki samimi ahbap, arkadaşlar,
içtikleri su ayrı gitmeyen ahbaplar arkadaşlar
âhirette birbirlerine düşman olacaklar.”

Samimi dostlar âhirette birbirlerine düş-
man olacaklar; “Yâ Rabbi, bu adam beni kan-
dırdı, meyhaneye bu götürdü beni. ‘Ben ıs-
marlayacağım’ dedi, yakamdan çekti, ‘Gel
ya, boş ver ya, bugün felekten bir gün çala-

⁵ 23/Mü'minûn, 101.

⁶ 43/Zuhrûf, 67.

lım.’ dedi. Beni meyhaneye bu götürdü. Bundan sor hesabını, bu beni kandırdı.” filan diye dünyadaki en samimi arkadaşlar düşman olacaklar, zıtlaşacaklar. Benim en çok sevdiğim, en samimi arkadaşım falanca filan, orada kalmayacak.

el-Ehillâu. “Samimi, sırdaş dost” demek.
Yevmeizin. “O kıyamet gününde.”
“Ba’duhüm li-ba’din. “Birisi ötekisine.”
Adüvvün. “Düşman olacak.” *İlle’l-müttakîn.*
“Müttakî kullar değil, dervişler değil, Allah’tan korkan kullar değil.”

Onlar birbirlerini kayıracaklar, kollayacaklar, “Nerede benim falanca kardeşim, nerede benim ihvanım, nerede benim dostum?” diyecekler arayacaklar, soracaklar, kurtarmaya çalışacaklar. O ahbablık devam edecek, Allah için kurulmuş olan muhabbet bağları, ahbablık devam edecek. Dünyevî, maddî, nesebî bağlar, nesep bağları bitecek. Allah için âhîret kardeşi olmanın mükafatı çok büyük. Birisinin derecesi neyse Allah sen o kardeşini seviyor muydun, onu da onun yanına getirir. Bunun derecesi bu kadar değildi ama samimi kardeşi olduğundan bu bunun

yanına gelecek. Onun için ihvanlık var, onun için samimi kardeşlik var, samimi arkadaşlık, âhiret kardeşliği.

Bizim köylerde bir tâbir vardır, Sabahattin bilir. Sizlerde de vardır, siz de duyunca ha diyeceksiniz bizde de var. Samimi kimseye, bizde çok samimi arkadaşına ahretlik derler. “Ne haber ahretlik?” demek yani “Ey samimi dostum! demek. Herkese ahretlik demezler, “Bu benim ahretliğim” dedi mi çok samimi arkadaşım demektir. “Biz onunla ahret kardeşi olduk, ahretlik olduk” derler, çok samimi mânasına.

Âhiret kardeşliği devam edecek, takvaya dayalı din kardeşliği, ihlas kardeşliği, tarikat kardeşliği devam edecek. Öteki ahbaplıklar; meyhanedeki, futbol kulübündeki, bilmem çarşıdaki pazardaki, avcılık kulübündeki vesaire ahbaplıklar bitecek.

“Ya biz bununla çok samimi arkadaştık, her akşam beraber kahvede otururduk kalkardık, pazar günleri cumartesi günleri balık avlamaya beraber giderdik, keklik avlamaya beraber giderdik...”

Bitti. Orada birbirlerine de söyleyecekler, yani o benim falanca şeyimi almıştı, ben onun parasını ödemiştim de o bana geri vermemişti, borç istemişti vermiştim de geri ödememişti de... Hepsi onların orada canlanacak, hatırlayacak, hepsini isteyecek.

Ama Peygamber Efendimiz buyuruyor ki; “Yetmiş bin kişi hesapsız girecek.”

“Geçin!” diyecekler, doğrudan doğruya cennete geçecekler. Yetmiş bin kişi. Arttır dedikçe, Rabbine dua ettikçe Peygamber Efendimiz, her bin kişiye 70 bin kişi daha bağışlamış. Yetmiş bin büyük rakam. Onlar hep doğrudan doğruya girecekler. Bir de daha Cenâb-ı Mevlâ'nın kudret avucuyla üç avuçla, yani daha fazla, terazinin hakkı diye daha fazlası.

Muhterem kardeşlerim!

Ben aciz kardeşiniz, bendeniz bu bi-gayri hisâb girenlerden olmayı çok istiyorum.

Neden?

Çünkü defter hesap açılırsa hapı yutarız da ondan.

Ne olacak halimiz?

Sen haziranın 21'inde şunları şunları yapmışsın, 22'sinde şunları şunları şunları... oo sayfalar sayfalar... Halimiz harap Galip! Defter açılırsa halimiz harap.

En iyisi Cenâb-ı Hak hiç defter açmasın, hesaba çekmeden bizi bi-gayri hisâb cennetine soksun.

Nasıl olur?

Lütfuyla olursa olur. Yoksa bizim O'na layık bir amelimiz yok ama lütfederse olur.

Evet, Allah bi-gayri hisâb cennetine girenlerden eylesin.

b. Allah'ın Huzuruna Misafir Olarak Giden Üç Seçkin Zümre

Bu sayfadaki ikinci hadîs-i şerîf:

وَفِدُ اللّٰهِ ثَلَاثَةٌ: الْحَاجُّ، وَالْمُعْتَمِرُ، وَالْغَازِي. دَعَاهُمْ
اللّٰهُ فَأَجَابُوهُ، وَسَأَلُوهُ فَأَعْطَاهُمْ.

Vefdullahi selâsetün: el-Hâccü ve'l-mu'temiru ve'l-gâzî. De'âhümullahu fecâbûhu ve se'elûhu fe-a'tâhüm.

Abdullah b. Ömer *radıyallahu an-hümâ'*dan bir müjdeli haber, havadis, hadîs-i şerîf.

Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz;

“Allah’ın huzuruna giden heyetler, elçiler, ziyaretçiler üç tanedir. Bir, hacı; iki, umreci; üç, gazi.”

Bunlar Cenâb-ı Hakk’ın misafirleridir. Allah’ın divanına, huzuruna giden insanlar arasından seçme heyettir bunlar. Hacılar, umreciler, savaşçılar-mücahitler.

Neden onlar Allah’ın misafirleridir, Allah’a giden heyetlerdir, Allah’ın kabul ettiği temsilci heyetlerdir?

De’âhümullahu fe-ecâbûhu. “Çünkü Allah onları davet etti, onlar da davete icabet ettiler.”

Allah nereye davet etmiş bizi?

“Beytullah’ı ziyaret edin.” diye davet etmiş.

Biz niye hacca gidiyoruz?

Allah benim Beytullah’ıma ziyarete gelin, hac yapın, umre yapın dediği için gidiyoruz.

Yoksa buralardan kalkılıp da oralara çöllere, o sıkıntılara gitmezdik. Allah emretti diye, âyet-i kerîmede davet etti bizi diye ondan gidiyoruz.

Eğer bu mübarek mekanı, bu mübarek mescidi senenin malum hac zamanında, yani zilhicce ayında, hac aylarında ziyarete gider de bir de orada zilhiccenin dokuzunda Ararat'ta bulunur vakfe yaparsa, ziyaretini öyle yaparsa, o zamanda yaparsa bu ziyaretin adı hac oluyor. Bu zamanın dışında buraya yapılan ziyaretin adı umre oluyor.

Şimdi ben uçağa atlasam, Cidde'ye gidip Mekke-i Mükerreme'ye varsam, Beytullah'ı ziyaret etsem, tavaf etsem, Safa ile Merve arasında say etsem ihramlı olarak, niyet ederek; ne olmuş olur benim bu ziyaretim?

Umre olmuş olur.

Umreciye Araplar mu'temir derler. Yani umreci, umre yapan kimse mânasında mu'temir derler. Veya âmir kelimesi kullanılır. Cem'i ummâr geliyor.

Ummâru beytillah. "Allah'ın beytini umre yaparak ziyaret edenler." demek.

Ama zilhicce ayında giderse o zaman hac olur, o ziyaret daha sevaplıdır. O ziyarette hem tavaf var, hem Arafat'ta vakfe var, hem de başka vacipleri var. Şeytan taşlamak, kurban kesmek gibi başka merasimleri de var. O haccın sevabı daha büyük.

Umre de hac da Cenâb-ı Hak bizi davet ettiği için, emrettiği için [gidiyoruz].

Hac ibadeti İslâm'ın beş büyük ibadetten birisi değil mi?

Birisi.

Allah çağırmadı mı, ondan gitmedik mi?

Ondan gitti.

İşte çağırdı, onlar da çağırmaya, davete icabet ettiler diye oraya gidenler Allah'ın misafiri oluyor. O çağırdı, biz de gittik. Biz aciz naçiz kulları ne yapalım, çağırdı gittik diyoruz.

Sonra, üçüncü çağırıldığı kim?

Gazi.

Gazileri de Allah dinine yardım olsun, hizmet olsun, düşmanları def etsinler, müslümanları korusunlar diye cihada davet etmiş

oluyor. Onlar da “Peki yâ Rabbi!” demiş oluyorlar.

Mallarını, canlarını, hayatlarını ortaya koyup cihat etmiş olmuyorlar mı?

O da Allah’ın emrine “Peki!” demiş olduğu için o da Allah’ın misafiri oluyor. Cihada çıktı mı o andan itibaren Allah’ı ziyarete gelen heyet oluyor, artık Allah’ın himayesine giriyor. Her ibadetinin çok sevabı oluyor, duası makbul oluyor, çok mükafatlar alıyor.

Ve İslâm’ın en önemli ibadetlerinden birisi cihattır. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Ben cihatla emrolunmuş bir peygamberim ve bu cihat kıyamete kadar da sürecektir.”

E biz yapmıyoruz cihat?

Biz tembelliğimizden yapmıyoruz, yoksa cihat her yerde var. Düşmanlar bize saldırıyorlar. İstersen yapabilirsin, cihat edersen edebilirsin ama millet artık cihadın İslâm’ın önemli bir şeyi olduğunu unutmuş, yapmıyor oturuyor. Ama işin aslında kıyamete kadar dinin savunulması, korunması için savaşmak

gerekiyor. İşte Kafkasya, işte Kosova, işte Bosna, işte Endonezya, işte dünyanın bin bir bölgesindeki bin bir türlü zarara, hücumu uğrayan müslümanlar birçok.

c. Hacc İçin Yola Çıkanın Evden Çıktıktan Eve Dönüncüye Kadar Duası Makbuldür

“Onları Allah çağırıldı, onlar da davete icabet ettiğinden Allah’ın misafirleridirler.”
Ve se’elûhu fe-a’tâhüm. “Onlar Allah’tan ne isterlerse Allah onlara istediklerini verecek.”

Ne istedilerse Allah onları onu verdi demektir, verecek demektir. Bir de o vaat var. İstedikleri şey neyse Allah onların istediklerini ihsan eder. Onun için hacının zaten oraya gelip namaz kılması bütün uçak masraflarını, otel masraflarını, ayakbastı paralarını hepsini bedavaya getirir. Kazancı kat kat fazla oluyor. Yatırdığından çok fazlasını zaten almış oluyor, bir de duası makbul oluyor. Evden çıktığı andan itibaren, Stockholm’den, nereden kalkmışsa gitmişse gitmiş. Oradan başlıyor duasının makbullüğü, hacca gidiyor, eve dönüncüye kadar.

Hac bittikten sonra da makbul mü?

Makbul.

Uçağa bindiği zaman makbul mü, İsveç'e geliyorken de makbul mü?

Stockholm'de indi de arabayla artık çiftliğine doğru gidiyor, eve girinceye kadar duası makbul.

Onun için hacıları karşılıyorlar havaalanında, hoşgeldin diyorlar, sarılıyorlar filan, duasını almaya çalışıyorlar. Çünkü hacının evden çıktığı zaman eve girinceye kadar duası makbul.

Allahu Teâlâ hazretleri gidenlere tekrar tekrar gitmeyi nasip eylesin. Gitmeyenlere de bu sene beraberce gitmeyi nasip etsin.

Hiç gitmeyenler parmak kaldırsın, göreyim şöyle bir.

Ha.. Çok varmış yahu hacca gitmeyen. Demek ki Stockholm'den bu sene epeyce kalabalık kabile olacak. Paraları biriktirmeye başlayın, niyetinize alın, Allah niyet edenin dua edenin istediğini veriyor.

Gidenler el kaldırsın.

On üç on dört kişi. Ben hepinizi birkaç defa gitti sanıyordum, hele hele Sıtkı'ya çok şaşırdım yahu.

Nasıl oldu da gitmedin, sen emekli değil misin?

....

Pekala, üçüncü hadîs-i şerîfi okuyorum ve burada hadîs-i şerîfleri tamamlamış oluyorum. Bugünlük bu kadar.

d. Kendisinden İlim Öğrendiğiniz Kimseye de Kendisine İlim Öğrettiğiniz Kimseye de Saygı Gösterin

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş ki:

وَقَرُّوا مَنْ تَعَلَّمُونَ مِنْهُ الْعِلْمَ، وَوَقَرُّوا مَنْ تَعَلَّمُونَهُ
الْعِلْمَ.

Vakkirû men te'Allemûne minhu'l-ilme
ve *vakkirû men tu'allimûnehu'l-ilme*.

Bu hadîs-i şerîfi İbn Neccâr ve diğer kaynaklar Abdullah b. Ömer *radiyallahu an-hümâ'*dan rivayet etmişler. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfte buyuruyor ki:

Vakkirû. “Hürmet gösterin, vakarlı insan muamelesi yapın...”

Kime?

Men te’allemûne minhu’l-ilme. -Bu *te-te’allemûne* idi, te’nin bir tanesi düştü.-

“Kendisinden ilim öğrendiğiniz kimseye saygı gösteriniz.”

Yani hocanıza, aliminize, size ilim öğreten kimseye saygı gösterin, ona hürmetkâr davranın.

Ve vakkirû. “Yine hürmet gösterin...”
Men tu’allemûnehu’l-ilme. “Kendisine ilim öğrettiklerinize de saygı gösterin.”

Hocalar da talebesine saygı gösterebilir, sayar. Yüksek insan muamelesi yapar, vakarlı muamele eder.

Bu birinci kısma alışmışız biz, yani millet olarak hocalara hürmet ederiz. Hz. Ali Efendimiz; “Bana bir harf öğretenin ben kölesi olurum.” demiş. Mazide bir zamanlar hocalara sevgi saygı hürmet gösterilirmiş. Miş’li geçmiş, di’li geçmiş.... Öyle hocalara hürmet gösterilirmiş bir zamanlar ama talebeye hürmet göstermeyi ben burada duyunca ilk oku-

duğum zaman bu hadîs-i şerîfi, çok etkilenmiştim.

Hoca da talebeyi sayacak. Ha işte o bizde yok. Yoktur. Onun için demek ki sünnete uymuyorlarmış. Elinde sopa varmış uzun, pat diye patlatıyormuş, çat diye çatlatıyormuş. Yatırıyormuş, ayağına basıyormuş sopayı. Din mektebinde değil ha bu. Bu yani Osmanlı eğitiminde falakaya yatırmak, yani öyle bir şey anlatıyorlar. Yatırılıyormuş, ayağının altına vuruluyormuş filan.

Ha demek ki bu âdet İslâm'ın özüne esasına uygun değilmiş. Kim yaparsa yapsın beni ilgilendirmez, doğru değilmiş. Hoca talebeyi dövmeyecek, dövmek ne kelime, sayacak. Sevecek demiyor.

“Büyüklerime saygı, küçüklerime sevgi...”

O cumhuriyetin tekerlemesi. Küçüğünü de sayacak.

Küçüğünü de sayacak, *vakkirû*, “hürmet edin” diyor. Talebeye vakarlı insan muamelesi yapın, saygın insan muamelesi yapın diyor.

Ben hoşlandım, İngiliz okullarında, üniversitede var mı okuyan içinizde bilmiyorum,

hocalar talebelere centilmenler, beyefendiler diye hitap edermiş talebeye.

Duydunuz mu?

Ben böyle bir şey duydum hoşuma gitti benim. Çok hoşuma gitti, yani bayağı kendime söylenmiş gibi koltuklarım kabardı. Yani öyle, “Ne bağıyorsun orada! Otur aşağı! Sus, konuşma!” vesaire, böyle şey değil.

Centilmenler, güzel; sayın baylar, sayın bayanlar, güzel bir şey.

Aferin!

Belki de bizim şeylerden almışlardır. Çok şeyleri bizden almışlar. Bu üniversite hocalarının rütbelerini bizim medreselerden almışlar, Endülüs’ten geçmiş. Örfü âdeti oradan almışlar, belki onu da oradan almışlardır. Ama almadılarsa güzel bir âdetmiş doğrusu, hoşuma gitti. Ama bizde sadece üniversiteye geldiği zaman değil bu. Küçükten beri olacak.

Var mı içimizde, hiç böyle bir şeyi gören ve duyan var mı?

Hiç görmedik yani bizde dövmek vardır maalesef böyle. Anne de döver, baba da dö-

ver. Annenin babanın vurduğu yerde gül biter de derler, bir de teselli lafı. Hoca da döver.

Bizim birtakım hocalar vardı hatırlıyorum, böyle çocukları tutarlardı kulaklarından, kıvırınca çocuk parmağının ucunda ayağa kalkardı. Çünkü ayağa kalkmasa kulağı yırtılacak. Böyle çevirdiği zaman ayağa kalkardı. Ondan sonra bir de hayvan ismi söyleyip bilmem ne herif derlerdi. Ondan sonra da ver-yansın pataklarlardı. Ortaokulda filan hatırlıyorum ben.

Bir tane hocamız vardı ortaokulda, ayyaş gelirdi. Meşhur bir gazetede tarih yazıları yazan çok meşhur bir isim. İsmi söylemeyeceğim, söylesem tanıyacağınız bir kimse.

Sarhoş gelirdi. Bir gün bizim sınıftan bir babayiğit kardeş, çocuk vardı. Biz sınıfın ufak tefeklerindendik, o iri bir şeydi. Sarhoşluğuna geldi herhalde bir dövdü bir dövdü bir dövdü... Böyle vurdu, vurdukça şakladı, şakladıkça kızardı, kızardıkça bozardı. Unutamayacağım bir dayak. Çok şey...

Bizde maalesef millet olarak bu sertlik var. Maalesef! Kızdığımız zaman çocuklarımızı da döveriz. Heyt öyle yapma, höt böyle

yapma derken çat bir tane, öğüdün arkasından çat diye bir ses gelir, döveriz.

Halbuki Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Kendisine ilim öğrettiğiniz öğrencilerinize de saygılı [olun], saygın insan muamelesi yapın.”

Bu çok önemli. Saygı ile davranılan çocuğun şahsiyeti gelişir. Dayak yiye yiye eğitilen çocuğun huyu bozular; söz dinlemez olur, laf anlamaz olur, terbiyesi bozular. Dayak terbiye etmez, terbiyesi bozular.

Onun için bu hadîs-i şerîfi hatırlınızda tutun ve söyleyin.

Demek ki biz İslâm’ı iyi bilmediğimizden, kötü âdetlerimizden dolayı bazen İslâm’a da gölge düşürüyoruz, başkalarının laf söylemesine de sebep oluyoruz. Bizde centilmenler diyecektik demek ki, sayın öğrenciler diyecektik. Hürmetkâr asilzade, asil insan muamelesi yapacaktık filan.

Peygamber Efendimiz başka bir hadîs-i şerîfte de; “Çocuklarınıza da asil insan muamelesi yapın.” diyor.

Asil insan muamelesi!

Şöyle yani, valinin hanımı çocuğunu alıp sizin eve gelse...

Vali vilayettedir, tamam, hanımı sizin eve gelse, çocuk da haşarı, mutfağa girse, öbür odaya girse, bilgisayarını karıştırırsa rafa tırmansa filan ne yaparsınız?

Bir şey yapamazsınız, valinin çocuğu diye alttan alırsınız, idare edersiniz. Aman dersiniz, hanımından çekinirsiniz. Hatırlı insan, asil insan diye yani yutkunursunuz biraz, hoşunuza da gitmez ama bir şey de diyemezsiniz. Neden? Saygın bir insan, asil bir insan diye. Ha kendi çocuğunuza öyle muamele edin diyor Peygamber Efendimiz. Çocuklarınıza kerim insan, asil insan muamelesi yapın diyor.

Hangi baba böyle yapmışsa onun çocuğu haysiyetli, böyle asil bir insan olur. Hangi insan çocuğunu çok dövmüşse çocuk o kadar âsi olur, o kadar sorunlu olur. Baskı yaptıkça bir yerden baskı patlatır. Patlamadan sonra çeşitli zararlar ortaya çıkar.

Allahu Teâlâ hazretleri bize dinimizi tam öğrenmeyi nasip etsin. Kusurlarımızı affetsin, şimdiye kadar işlediğimiz hatalarımızı, kusur-

larımızı affetsin. Bundan sonra daha çok aşk ile şevk ile bu hadîs-i şerîfleri, âyet-i kerîmeleri okuyup öğrenip daha sağlam, daha yepyeni bir taze aşk ile Müslümanlığı yaşamamızı Allah bize nasip etsin. Ondan sonra hanımımıza çocuğumuza daha böyle İslâmî âdâba uygun muamele edelim, büyüklerimize küçüklerimize saygın muamele edelim, kerim insan, asil insan muamelesi yapalım. Allahu Teâlâ hazretleri sevdiği kullarının arasına bizleri kabul eylesin, cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin.

Sübhâneke lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke ente'l-Alîmü'l-Hakîm. Sübhâne Rabbike Rabbi'l-izzeti ammâ yesifûn. Ve selâmün ale'l-mürselîn ve'l-hamdü lillahi Rabbi'l-âlemîn. el-Fâtiha.

Bismillahirrahmanirrahim.

İnnellezîne yubâyiûneke innemâ yubâyiûnallâh. Yedullahi fevka eydîhim, femen nekese fe-innemâ yenkûsu alâ nefsih, ve men evfâ bimâ âhede aleyhullahe fe-seyü'tîhi ecran azîmâ.

Sadakallahu Rabbiye'l-A'lâ.

Bu bir sözleşmedir, Allah'a karşı verilmiş bir sözdür. Bugünden itibaren Allah'ın iyi kulu olacaksınız. Allah'ın yolundan dönmeyeceksiniz, ahdinize sadık kalacaksınız. Nefse şeytana kapılmayacaksınız, fani dünyaya aldanmayacaksınız, ölümü unutmayacaksınız. Zikirleri yapacaksınız, iyi müslüman olacaksınız, iyi derviş olacaksınız. İnsân-ı kâmil olmaya çalışacaksınız. Allah yardımcınız olsun. Tevfikini refik etsin, ömrünüzü Allah yolunda güzel geçirmeyi nasip etsin. Huzuruna sevdiği razı olduğu kul olarak varıp Rabbim bizi cennetiyile cemaliyle didarıyla müşerref eylesin. Selamına mazhar eylesin. Rıdvân-ı Ekber'ine nail eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

18 Cemâziye'l-Âhir 1420 / 29.09.1999

İsveç

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

